

ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN HARCAMALARININ ARTVİN EKONOMİSİNE KATKISI*

Sinem Gözde BEŞBALLI**
Zeynep ÖZTÜRK***

ÖZ

Üniversiteler yerel ekonomi üzerinde doğrudan, dolaylı ve uyarılmış katkılara sahiptir. Bu katkılar gelir ve istihdam olmak üzere iki açıdan ele alınmaktadır. Üniversite öğrencilerinin yaptıkları harcamalar yerel ekonomiye canlılık kazandıran önemli bir harcama grubunu oluşturmakta ve dolaylı gelir katkısı yaratmaktadır. Bu çalışmada 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde Artvin Çoruh Üniversitesi önlisans ve lisans öğrencilerine uygulanan anketlerden elde edilen veriler kullanılarak öğrenci harcamalarının miktarı, bu harcamaların çeşitli harcama grupları arasındaki dağılımı ve il ekonomisine yaptığı katkı analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, bir öğrencinin aylık ortalama 640,996 TL harcama yaptığı tespit edilmiş ve bu veriden hareketle Artvin Çoruh Üniversitesi'nde öğrenim gören 6398 öğrencinin il ekonomisine yılda 36.909.831,67 TL katkı sağladığı belirlenmiştir. Öğrencilerin aylık ortalama harcamalarının yarısından fazlasını barınma ve gıda harcamaları oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Artvin Çoruh Üniversitesi, öğrenci harcamaları, ekonomik katkı, harcamaların analizi

ABSTRACT

Universities have direct, indirect and stimulated contributions to the local economy. These contributions are handled from two perspectives, income and employment. Expenditures made by university students constitute an important spending group that contributes to local economy vitality and indirect income contribution. In this study, the amount of student expenditures, the distribution of these expenditures among various spending groups and the contribution to the provincial economy were analyzed by using the data obtained from

* Bu araştırma Artvin Çoruh Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından 2016.S50.02.01 numaralı BAP projesi olarak desteklenmektedir.

** Yrd. Doç. Dr., Artvin Çoruh Üniversitesi, Hopa İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, ORCID: 0000-0003-2367-7252, sinemgozde@artvin.edu.tr

*** Yrd. Doç. Dr., Artvin Çoruh Üniversitesi, Hopa İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, ORCID: 0000-0003-0475-1357, zozturk@artvin.edu.tr

the questionnaires applied to the associate and undergraduate students of Artvin Coruh University during the 2016-2017 academic year. As a result of the research, it was determined that a student spent an average of 640,996 TL per month and that 6398 students who were studying at Artvin Coruh University contributed 36.909.831,67 TL per annum to the provincial economy. More than half of the average monthly spending of students constitutes food and housing expenditures.

Keywords: Artvin Coruh University, student expenditures, economic contribution, analysis of expenditures

Üniversiteler yerel ekonomiye birçok açıdan katkıda bulunmaktadır. Bu katkıları çeşitli açılardan incelemek mümkündür. Bunlardan ilki, üniversitelerin sanayi ile işbirliği yaparak sanayiye çeşitli faydalar sağlamasıdır. Dura (1995: 101-102), üniversite-sanayi işbirliğinin (ÜSİ) sanayiye sağlayacağı faydaları şöyle sıralamaktadır:

1. Yeni teknolojilerin sanayi sektörüne aktarılması mümkün hale gelecektir. Hem üniversite hem de sanayi sektörünün teknik elemanlarından yararlanılarak, yeni teknoloji ve bu teknolojiyi uygulama usulleri öğrenilecek ve üniversite sayesinde bilginin teknolojiye hızla dönüşmesi sağlanabilecektir.
2. Sanayi sektörü, araştırma ve geliştirme bakımında eleman, ekipman ve laboratuvar ihtiyacını üniversite kaynakları ile telafi edebilecektir.
3. Firmada kaynak israfı azalacaktır.
4. Firmaların üretim kalitesi yükseltilebilecek ve maliyetler düşürülebilecektir.
5. Firmaların verimliliği artacaktır.
6. Firmaların rekabet gücünü artırarak iç ve dış pazar payını genişletecek böylece karını maksimize edecektir.

Üniversiteler sanayi ile işbirliği çerçevesinde ekonomiye katkı sağlamaktadır. Bunun yanı sıra üniversiteler "insan sermayesi"ni eğiterek iktisadi büyüme ve kalkınmanın gerçekleşmesinde önemli bir görevi yerine getirmektedir. Bilindiği gibi, bütün ekonomilerin uyguladıkları iktisat politikalarının en belirgin amaçlarından biri iktisadi büyüme ve kalkınmadır. İktisadi büyüme ve kalkınma kavramları, uzun yıllardan beri, gerek iktisatçılar gerekse siyasetçiler arasında önemli tartışma konularından biri olmuştur. Özellikle 1980'li yıllardan itibaren iktisatçılar, gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasındaki gelir farklılıklarının azalıp azalmadığı ve büyümenin asıl kaynaklarının/nedenlerinin neler olduğu soruları üzerinde yoğunlaşmışlardır.

İktisadi büyüme ve kalkınmanın gerçekleşmesinde birçok faktör etkilidir. Ancak, insan faktörünün iktisadi faaliyetlerin temelinde yer alması, onun iktisadi büyüme ve kalkınmanın da temelini teşkil ettiği sonucunu doğurmaktadır. Fiziksel sermaye ve doğal kaynaklar, pasif üretim faktörle-

ridir. Fiziksel sermayeye yön vererek, doğal kaynakları keşfederek, hem fiziksel sermayenin hem de doğal kaynakların verimli bir şekilde kullanılmasını sağlayarak iktisadi büyüme ve kalkınmaya katkıda bulunan “insan” ise aktif bir faktördür. Bu nedenle, iktisadi büyümenin merkezinde “insan”, başka bir deyişle “emek” bulunmaktadır.

Teknolojinin ve yeniliklerin üretilmesini ve katma değer yaratılmasını sağlayan unsur olan “bilgi” emek tarafından üretilmekte ve kullanılmaktadır. Emek faktörünün teknoloji ve yenilikleri üretebilmesi ise, bilgi ve becerilerinin gelişmesi, geliştirilmesi ve yönlendirilmesi, başka bir deyişle eğitim ile mümkün olmaktadır. Nitekim, günümüzde, ülkelerin gelişmişlik düzeyleri, milli gelir değerlerinin yanı sıra özellikle eğitim ile ilgili verileriyle ölçülmektedir. Çünkü, insanın eğitim seviyesindeki artış neticesinde oluşan iktisadi ortam, mali ve fiziki kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasına imkan vererek iktisadi büyüme ve kalkınmayı sağlamaktadır.

Üniversiteler insan sermayesini eğitmenin yanı sıra istihdam ve harcamaları ile yerel ekonomiye önemli katkılar sağlamaktadır. Üniversite sayesinde bölgeye canlılık gelmekte, para akışı olmakta, yeni istihdam alanları ortaya çıkmakta ve bölgenin gelir seviyesi artmaktadır (Erkekoğlu, 2000: 214). Üniversiteler yerel ekonomi üzerinde doğrudan, dolaylı ve uyarılmış katkılara sahiptir. Doğrudan, dolaylı ve uyarılmış katkılar ise istihdam ve gelir olarak iki açıdan ele alınmaktadır (Lewis, 1988: 53).

Bir üniversitenin çeşitli birimlerinde çalışan akademik ve idari personelin toplamı, üniversite sayesinde yerel ekonomide ortaya çıkan doğrudan istihdam katkısını göstermektedir. Doğrudan gelir katkısı ise, üniversitenin akademik ve idari personeline yaptığı ücret ve maaş ödemelerinden oluşmaktadır (Atik, 1999: 100; Lewis, 1988: 54).

Bir bölgede üniversite kurulması, üniversiteye mal ve hizmet sağlayan diğer işletmelerin faaliyetlerini de genişletmektedir. Üniversitenin yerel ekonomi üzerindeki doğrudan katkıları grubuna dahil edilemeyen bu katkılar, dolaylı ve uyarılmış katkılar olarak isimlendirilmektedir (Atik, 1999: 100; Lewis, 1988: 54).

Dolaylı gelir katkısı, üniversitenin kendi personeli dışında yerel ekonomiden satın aldığı mal ve hizmetler için yaptığı harcamalar ile öğrenci harcamaları toplamından oluşmaktadır (Erkekoğlu, 2000: 214). Dolaylı istihdam katkısı ise, üniversitelerin ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetleri sağlayan sektörlerin gelişmesi ve öğrenci harcamalarından yararlanan faaliyetlerin artması ile ortaya çıkan yeni personel istihdamını ifade etmektedir (Çayın vd., 2014: 156). Dolaylı istihdam katkısının hesaplanması, ilgili yıla ait hizmet sektöründe istihdam edilen işgücü başına düşen üretim miktarının belirlenmesi ile mümkündür. İlk olarak ilgili yıla ait toplam hizmet üretim değeri yine aynı yıldaki hizmet sektöründe istihdam edilen işgücü miktarına bölünmekte ve işgücü başına hizmet üretim değeri hesaplanmaktadır. Daha sonra üniversitenin dolaylı gelir katkısı, işgücü başına hizmet

üretim değerine bölünmekte ve üniversitenin ilgili yıla ait dolaylı istihdam katkısı hesaplanmaktadır (Atik, 1999: 105; Tuğcu, 2004).

“Keynesyen çarpan etkisi” olarak da adlandırılan uyarılmış katkılar, doğrudan ve dolaylı katkılara bağlı olarak ortaya çıkan gelir ve istihdam artışını ifade etmektedir (Atik, 1999: 101). Keynesyen çarpan etkisi, marjinal tüketim eğilimi değerine bağlı olarak, yapılan harcamaların ekonomide kendisinden birkaç kat daha fazla gelir artışına neden olacağı varsayımı üzerine kurulmuştur (Tuğcu, 2004). Bir üniversitenin yaptığı harcamalar, yerel ekonomi için doğrudan ve dolaylı bir gelir niteliği taşıırken, çarpan mekanizması sayesinde uyarılmış gelirin de artmasına yol açmaktadır (Erkekoğlu, 2000: 214).

Üniversite öğrencilerinin yaptıkları harcamalar yerel ekonomiye canlılık kazandıran önemli harcama grubunu oluşturmakta ve dolaylı gelir katkısı yaratmaktadır. Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin yaptıkları harcamaları konu edinen bu çalışmanın amacı; öğrencilerin ortalama harcamalarını, bu harcamaların çeşitli harcama grupları arasındaki dağılımını ve il ekonomisine yaptığı katkıyı ortaya koymaktır. Dolayısıyla, çalışma, öğrenci harcamalarının Artvin’e ekonomik katkısı ile sınırlı tutulmuştur.

Çalışmada öncelikle Türkiye’deki üniversitelerin buldukları ile katkılarını araştıran çalışmalara değinilmiş, daha sonra Artvin Çoruh Üniversitesi’nin genel görünümü hakkında bilgi verilmiştir. Bir sonraki kısım sırasıyla araştırmanın kapsam ve yöntemi ile araştırmanın bulgularından oluşmaktadır.

1. Literatür Özeti

Türkiye’de üniversitelerin buldukları ilin ekonomisi üzerindeki etkilerini araştıran çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Günümüzde hızla artan üniversite sayısına ve artan kontenjanlara bağlı olarak üniversitelerin ve özellikle öğrenci harcamalarının il ekonomisine katkılarını araştıran çalışmalara ilgi giderek artmaktadır.

Türkiye’de üniversitelerin yerel ekonomiye katkılarını araştıran çalışmaları iki ana grupta toplamak mümkündür. Birinci gruptaki çalışmalar, personel ve öğrencileri ile bir bütün olarak üniversitelerin yerel ekonomilere katkılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmalardan bazıları şunlardır:

Atik (1999), Erciyes Üniversitesi’nin Kayseri ekonomisine yaptığı katkıları doğrudan, dolaylı ve uyarılmış olarak üç grupta ele almıştır. Doğrudan ve dolaylı katkılar ise istihdam ve gelir olmak üzere iki açıdan analize tabi tutulmuştur. Verilerin mevcut olmamasından dolayı uyarılmış katkılar dikkate alınmamıştır. Yapılan analiz sonucunda, Erciyes Üniversitesi’nin 1997-1998 eğitim-öğretim döneminde 2313 kişiye doğrudan istihdam, 5362 kişiye ise dolaylı istihdam imkanı sağladığı; 2018 milyar TL doğrudan gelir ve 11688 milyar TL dolaylı gelir yarattığı sonucuna ulaşılmıştır.

Erkekoğlu (2000), Cumhuriyet Üniversitesi'nin Sivas ekonomisine yaptığı katkıları statik ve dinamik olarak bir ayrıma tabi tutmuş ve statik katkıları doğrudan, dolaylı ve uyarılmış katkılar olmak üzere üçe ayırmıştır. Çalışmada doğrudan (istihdam ve gelir) ve dolaylı (istihdam ve gelir) statik katkılar incelenmiş, verilerin mevcut olmaması nedeniyle uyarılmış katkılar hesaplanamamıştır. Yapılan analiz sonucunda, Cumhuriyet Üniversitesi'nin 1998-1999 eğitim-öğretim döneminde 2170 kişiye doğrudan istihdam, 2795 kişiye ise dolaylı istihdam imkanı sağladığı; 4584 milyar TL doğrudan gelir ve 10826 milyar TL dolaylı gelir yarattığı sonucuna ulaşılmıştır.

Görkemli (2009), Selçuk Üniversitesi'nin Konya ekonomisine yaptığı katkıları statik ve dinamik olarak bir ayrıma tabi tutmuş ve statik katkıları doğrudan, dolaylı ve uyarılmış katkılar olmak üzere üçe ayırmıştır. Yapılan analiz sonucunda, Selçuk Üniversitesi'nin 2002-2003 eğitim-öğretim döneminde 4205 kişiye doğrudan istihdam, 9479 kişiye dolaylı istihdam imkanı sağladığı; 41069000 TL doğrudan gelir ve 237554355 TL dolaylı gelir yarattığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada, ayrıca uyarılmış statik katkılar da hesaplanmıştır. Selçuk Üniversitesi'nin 2003 yılında Konya ekonomisine olan uyarılmış katkıları, çarpan katsayısının kullanılması sonucu hesaplanmış (çarpan katsayısı 3.06 bulunmuştur) ve doğrudan ve dolaylı gelir toplamalarının yarattığı toplam uyarılmış gelir katkısının 852587466 TL olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu rakama göre hesaplanan uyarılmış istihdam rakamı ise 34085 kişidir.

Tuğcu (2004), Erciyes Üniversitesi Nevşehir Kampüsü'nde bulunan fakülte ve yüksekokulların yöre ekonomisine yaptığı katkıları statik ve dinamik olarak bir ayrıma tabi tutmuş ve statik katkıları doğrudan, dolaylı ve uyarılmış katkılar olmak üzere üçe ayırmıştır. Yapılan analiz sonucunda, Erciyes Üniversitesi Nevşehir Kampüsü'nün 2002-2003 eğitim-öğretim döneminde 101 kişiye doğrudan istihdam, 177 kişiye dolaylı istihdam imkanı sağladığı; 1086 milyar TL doğrudan gelir ve 3447 milyar TL dolaylı gelir yarattığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada, ayrıca uyarılmış statik katkılar da hesaplanmıştır. Erciyes Üniversitesi Nevşehir Kampüsü'nün 2002-2003 eğitim-öğretim döneminde Nevşehir ekonomisine olan uyarılmış katkıları, çarpan katsayısının kullanılması sonucu hesaplanmış (çarpan katsayısı 3.01 bulunmuştur) ve doğrudan ve dolaylı gelir toplamalarının yarattığı toplam uyarılmış gelir katkısının 13646 milyar TL olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uyarılmış istihdam katkısı çalışmada yer almamaktadır.

Çayın vd. (2014), 2012-2013 eğitim-öğretim dönemi için Batman Üniversitesi'nin Batman ekonomisinin gelir ve istihdamı üzerindeki doğrudan, dolaylı ve uyarılmış etkilerini incelemişlerdir. Yapılan analiz sonucunda, Batman Üniversitesi'nin 685 kişiye doğrudan istihdam, 714 kişiye dolaylı istihdam imkanı sağladığı; 17698956 TL doğrudan gelir ve 44875999 TL dolaylı gelir yarattığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada, uyarılmış katkılarının tespit edilebilmesi için yapılan ekonometrik analizler sonucunda kısa ve uzun dönemli çarpan katsayıları (kısa dönem için 2.294 ve uzun dönem için

3.333) belirlenmiştir. Buna göre Batman Üniversitesi'nin Batman il ekonomisi üzerindeki kısa ve uzun dönemli uyarılmış gelir katkıları sırasıyla 143546947 TL ve 208472325 TL'dir. Üniversitenin Batman il ekonomisine ait istihdam üzerindeki kısa ve uzun dönemli uyarılmış katkıları ise sırasıyla 2287 ve 3321 kişidir.

Çayın vd. (2015), 2010-2011 eğitim-öğretim dönemi için Muş Alparslan Üniversitesi'nin gelir, istihdam ve harcama bakımından il ekonomisine yaptığı katkısı ve öğrencilerin tüketim yapısını belirlemeye çalışmışlardır. Çalışma sonucunda, Muş Alparslan Üniversitesi'nin 417 kişiye doğrudan istihdam, 477 kişiye dolaylı istihdam imkanı sağladığı; 11075394 TL doğrudan gelir ve 29587176 TL dolaylı gelir yarattığı sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye'de üniversitelerin yerel ekonomiye katkılarını araştıran ikinci gruptaki çalışmalar sadece öğrenci harcamalarının yerel ekonomiye katkısını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmalarda genellikle öğrencilerin yapmış oldukları harcamaların bileşimleri, öğrencilerin gelir-harcama ilişkileri ve öğrenci başına aylık ya da yıllık ortalama harcama miktarı gibi konular analiz edilmektedir. Türkiye özelinde yapılan bu çalışmalardan bir kısmı Ek Tablo 1'de verilmiştir.

2. Artvin Çoruh Üniversitesi'nin Genel Görünümü

Artvin Çoruh Üniversitesi 17 Mayıs 2007 tarihli ve 5662 sayılı kanunla kurulmuş, bu kanun 29 Mayıs 2007 tarih ve 26736 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Üniversite, Artvin il merkezinde birbirinden yaklaşık 3 km uzaklıktaki iki ana yerleşke olan Şehir Yerleşkesi ve Seyitler Yerleşkesi ile Hopa ilçesinde kurulan Hopa Yerleşkesi'nden oluşmaktadır.

Seyitler Yerleşkesi, şehirden yaklaşık 3 km uzaklıkta olup bu yerleşke içerisinde Rektörlük, Rektörlüğe bağlı bazı birimler, Orman Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Fen Bilimleri Enstitüsü yer almaktadır. Şehir Yerleşkesi, Çoruh nehrinin kenarında kurulmuş olup, bu yerleşke içerisinde Eğitim Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Artvin Meslek Yüksekokulu ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu bulunmaktadır. Hopa ilçesinde kurulan Hopa Yerleşkesi'nde Hopa İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İlahiyat Fakültesi ve Hopa Meslek Yüksekokulu yer almaktadır. Ayrıca Fen Edebiyat Fakültesi'ne bağlı olan Sosyoloji bölümü de Hopa Yerleşkesi içerisinde yer almaktadır. Üniversitenin ana yerleşkeleri dışında ise, Arhavi ilçesinde Arhavi Meslek Yüksekokulu, Yusufeli ilçesinde Yusufeli Meslek Yüksekokulu, Borçka ilçesinde Borçka Acarlar Meslek Yüksekokulu, Şavşat ilçesinde Şavşat Meslek Yüksekokulu eğitim hizmeti vermektedir.

Artvin Çoruh Üniversitesi'nin 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde ana yerleşkelerine ve ana yerleşkeleri dışındaki birimlerine göre lisans ve önlisans öğrenci sayıları Ek Tablo 2'de gösterilmiştir. Buna göre, Seyitler Yerleşkesi'nde 707 lisans öğrencisi, Şehir Yerleşkesi'nde 3151 lisans ve

önlisans öğrencisi, Hopa Yerleşkesi'nde 1693 lisans ve önlisans öğrencisi öğrenim görmektedir. Ayrıca üniversitenin ana yerleşkeleri dışında kalan birimlerinden, Arhavi MYO'nun 339, Borçka Acarlar MYO'nun 378, Yusufeli MYO'nun 92 ve Şavşat MYO'nun 38 öğrencisi bulunmaktadır.

3. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Artvin Çoruh Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'ndan alınan bilgilere göre 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde kayıtlı lisans ve önlisans toplam öğrenci sayısı 8916 olmasına rağmen aktif öğrenci sayısı 6398'dir. Kayıtlı lisansüstü öğrenci sayısı 402 ve aktif lisansüstü öğrenci sayısı 281'dir. Lisansüstü öğrencilerin büyük bir kısmı eğitim-öğretim dönemleri boyunca şehirde ikamet etmemektedir. Bu nedenle bu öğrenciler kitleye dahil edilmemiştir. Dolayısıyla, çalışma, 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde Artvin Çoruh Üniversitesi'nde öğrenim gören 6398 lisans ve önlisans öğrencisini kapsamaktadır.

Çalışmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anketin geliştirilmesi için öncelikle bu konudaki literatür taranmış ve araştırmanın temel amacına ışık tutacak soruların belirlenmesine katkı sağlayacak kaynaklardan yararlanılarak 26 sorudan oluşan bir anket formu geliştirilmiştir. Anketin ilk 11 sorusu demografik sorulardan, 6 sorusu genel algı sorularından, 10 sorusu gelir ve harcama ile ilgili sorulardan oluşturulmuştur. 2015-2016 eğitim-öğretim döneminde öğrenim gören öğrencilere yüz yüze görüşme yöntemi uygulanarak 100 öğrenciyi kapsayan bir pilot çalışma yapılmıştır.

Öğrencilerin ankete verdikleri yanıtlara göre sorularda var olan anlam belirsizlikleri, anlamı belirsiz kelimeler, yönlendirici soru ya da ifadeler, eksik cevap kategorileri, eksik sorular, her sorunun gerekliliği, ayrımcı sorular, çok seçenekli cevaplı sorularda seçeneklerin konumu, soruların sırası, anket formunun tasarımı (kağıt rengi, sayfa düzeni, yazı karakteri ve fontu, vurgular vb. gibi) göz önünde bulundurularak anket formu üzerinde değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişiklikler kapsamında 28 sorudan oluşan yeni bir anket geliştirilmiştir. Bu yeni ankette yer alan sorulardan ilk 5 tanesi demografik sorulardan, 4 tanesi gelir ile ilgili sorulardan, 13 tanesi tüketim harcaması ile ilgili sorulardan, 4 tanesi maddi durum ve Artvin iline yönelik yaşam maliyetleriyle ilgili algı sorularından, 2 tanesi öğrencilerin üniversiteye yönelik düşüncelerine ilişkin sorulardan oluşturulmuştur. Sorulara verilen yanıtlar ordinal, nominal ve oransal ölçekli olacak şekilde tasarlanmıştır.

Kitleyi temsil edecek örneklem sayısı basit rastgele örneklem yöntemine göre %95 önem seviyesinde ve %5 hata payıyla en az 366 olarak hesaplanmıştır. Ancak kitleyi temsil gücünün yüksek olması ve bazı öğrencilerin sorulara verdikleri yanıtların yetersiz, eksik, boş ya da gerçeğe uygun olmayacağı düşüncesiyle 2200 öğrenciyi kapsayan anket uygulanmış ve 1438 anket değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırmada elde edilen sayısal bilgiyi özetlemek ve betimlenmek için tablo, grafik ve istatistiki ölçütlerden (ortalama, minimum, maksimum, güven aralığı vb. gibi) yararlanılmıştır. Gruplar arasındaki farklılığı belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi ve bağımsız iki örneklem t testi; nitel değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Ki kare test istatistiği gibi istatistiki yöntemler kullanılmıştır.

Anket formlarından elde edilen veriler SPSS 22.0 (Statistical Package for the Social Sciences) programında analize tabi tutulmuştur. Anket formu belli bir ölçek türüne göre hazırlanmadığından sorulara verilen yanıtlara güvenilirlik analizi uygulanamamıştır.

Çalışmada üniversitenin ana yerleşkelerinde ve ana yerleşkeleri dışındaki tüm birimlerinde bulunan fakülte ve meslek yüksekokulu öğrencilerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin fakülte/meslek yüksekokulu ile ana yerleşkeler ve ana yerleşkeler dışındaki birimlere göre dağılımı Ek Tablo 3'te verilmiştir.

Şehir Yerleşkesi'nde bulunan Eğitim Fakültesi'nde toplam 868 öğrenci bulunurken, bu çalışmada Eğitim Fakültesi'nden 210 öğrenci rastgele örnekleme alınmıştır. Fen Edebiyat Fakültesi'nin hem Hopa Yerleşkesi'nde hem de Şehir Yerleşkesi'nde bölümleri mevcuttur. Fen Edebiyat Fakültesi'nin Şehir Yerleşkesi'nde toplam 586 öğrencisi ve Hopa Yerleşkesi'nde 207 öğrencisi bulunurken, hem Hopa hem de Şehir yerleşkesinde 98 öğrenci örnekleme katılmıştır. Ankete katılanların %38'i Hopa Yerleşkesi'nden, %37,1'i Şehir Yerleşkesi'nden olup toplam %75,1'i Hopa ve Şehir yerleşkelerinden örnekleme katılmıştır. Hopa ve Şehir yerleşkelerinin toplam öğrenci sayısı ise tüm üniversitedeki toplam öğrenci sayısının %75,7'sini kapsamaktadır.

4. Araştırmanın Bulguları

Bu bölümde Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerine uygulanan anket sonucunda elde edilen verilerden yola çıkılarak, öğrencilerin genel özelliklerine, maddi durumlarına ve Artvin iline yönelik yaşam maliyetleriyle ilgili algılarına, üniversiteye yönelik düşüncelerine ve harcama yapılarına ilişkin bulgular değerlendirilmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı Ek Grafik 1'de gösterilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden %34,2'si erkek, %65,7'si kız öğrencilerden oluşmaktadır. 1 öğrenci ise bu soruyu yanıtsız bırakmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin barınma yerlerine göre dağılımları Ek Grafik 2'de gösterilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlası (%51,64) devlet yurdunda, %20,63'ü kiralık evde, %8,43'ü ailesinin evinde, %1,18'i akrabasının evinde, %18,11'i özel yurt, pansiyon, misafirhane ve diğer yerlerde barınmaktadır.

Ana yerleşkeler ve ana yerleşkeler dışındaki birimlere göre öğrencilerin barınma yerlerinin dağılımı Ek Tablo 4'te gösterilmiştir. Tablo incelen-

diğinde, Arhavi, Yusufeli ve Şavşat ilçelerinde devlet yurtlarının yetersiz olduğu, öğrencilerin bu ilçelerde genelde kiralık evlerde barındığı görülmektedir.

Araştırmanın bir başka bulgusu, öğrencilerin okudukları üniversiteyi tercih etme nedenlerini ve üniversite hakkındaki genel kanaatlerini değerlendirmekte ve Ek Tablo 5'te gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin %29,7'sinin tercih hatası ve %26,1'inin ise puanı nedeniyle Artvin Çoruh Üniversitesi'ni tercih ettikleri görülmektedir. Dolayısıyla, öğrencilerin yarısından fazlasının Artvin'i tercih etmesi mecburi nedenlerden kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin %25,2'si memleketi ve memleketine yakın olduğu için Artvin Çoruh Üniversitesi'ni tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Doğal güzellik nedeniyle Artvin Çoruh Üniversitesi'ni seçen öğrencilerin oranı %6,3; tavsiye nedeniyle seçen öğrencilerin oranı ise %3,8'dir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin Artvin Çoruh Üniversitesi hakkındaki genel kanaatlerine bakıldığında, öğrencilerin %41,9'u üniversiteyi arkadaşlarına tavsiye etmeyeceğini, %26,2'si tavsiye edeceğini belirtmiştir. Öğrencilerin %31,1'i ise kararsızdır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin maddi durumlarıyla ve Artvin iline yönelik yaşam maliyetleriyle ilgili algıları araştırmanın bir başka bulgusunu oluşturmakta ve Ek Tablo 6'da gösterilmektedir.

Ek Tablo 6'ya göre, araştırmaya katılan öğrencilerin %66,1'i maddi durumunun orta, %18,8'i iyi, %8,8'i kötü, %3,8'i çok kötü ve %1,8'i çok iyi olduğunu düşünmektedir. Bu durum öğrencilerin çoğunluğunun orta gelirli olduğunu göstermektedir.

Artvin ilinde okuma maliyetlerine yönelik öğrenci algıları değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin %33,1'inin Artvin ilinde okumanın maliyetini çok yüksek bulduğu, %37,1'inin yüksek bulduğu, %23,1'inin ise normal bulduğu görülmektedir. Öğrencilerin sadece %2,2'si Artvin ilinde okumanın maliyetini çok düşük bulurken %3,5'i düşük bulmaktadır.

Artvin ilinde barınma maliyetlerine yönelik öğrenci algıları değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin %38'lik kısmının maliyetleri çok yüksek, %36,8'lik kısmının yüksek, %19,5'lik kısmının ise normal bulduğu görülmektedir. Öğrencilerin %2,4'ü barınma maliyetlerini düşük bulurken, %2,6'sı çok düşük bulmaktadır.

Öğrencilerin yaşam maliyetleriyle ilgili algılarının göstergelerinden biri de gıda maliyetleridir. Öğrencilerin gıda maliyetleriyle ilgili algıları da okuma ve barınma maliyetleriyle ilgili algılarından çok farklı değildir. Öğrencilerin %38,7'si gıda maliyetlerinin çok yüksek, %38'i yüksek ve %19,1'i normal, %1,8'i çok düşük, %1,5'i düşük olduğunu düşünmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin aylık ortalama gelirleri, dört soru ile (yakınlarından maddi destek alıp almadıkları, herhangi bir işte çalışıp ça-

alışmadıkları, herhangi bir kurumdan burs/kredi alıp almadıkları, bunlar dışında başka gelir kaynaklarının olup olmadığı) öğrenilmiştir. Öğrencilerin bu gelirlerini hangi harcama grubuna ne kadar dağıttıklarını incelemek için barınma, gıda, haberleşme-internet, eğlence, enerji, ulaşım-yakıt, eğitim, giyim, kişisel bakım, sağlık, sigara-alkol olmak üzere başlıca 11 harcama grubu oluşturulmuş ve bu harcama gruplarına verilen yanıtlarla harcama miktarları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin harcama grupları ve bu harcama gruplarının toplam harcamaları içindeki payları Ek Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo incelendiğinde, öğrencilerin aylık ortalama harcamalarının %33,28'ini barınmaya ve %28,96'sını gıdaya ayırdıkları görülmektedir. Dolayısıyla, barınma ve gıda harcamaları, öğrencilerin toplam harcamalarının yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Bu harcama gruplarını sırasıyla sigara-alkol, giyim, haberleşme-internet, ulaşım-yakıt, eğitim, eğlence, enerji, kişisel bakım ve sağlık harcamaları takip etmektedir. %95 güvenle öğrencilerin aylık barınma harcaması ortalama 205,590 TL ile 219,826 TL arasında; gıda harcaması ise 178,082 TL ile 193,192 TL arasındadır. Barınma için yapılan maksimum aylık harcama 800 TL iken gıda için yapılan maksimum aylık harcama 1500 TL'dir.

Ana yerleşkeler ve ana yerleşkeler dışındaki birimlere göre öğrencilerin harcama gruplarının dağılımı Ek Tablo 8'de gösterilmiştir. Tablo incelendiğinde, en fazla harcamanın barınma ve gıda için yapıldığı görülmektedir. Barınma harcama grubuna en fazla harcama yapan birim Arhavi olmakla birlikte onu sırasıyla Şehir Yerleşkesi ve Yusufeli takip etmektedir. Gıda harcama grubuna en fazla harcama yapan yerleşke Hopa olmakla birlikte onu Arhavi ve Yusufeli takip etmektedir. En az harcama ise sağlık için (Şavşat dışında) yapılmaktadır.

Öğrencilerin harcama gruplarının ortalamaları arasında fark olup olmadığı ANOVA testi ile incelenmiştir. Bu çerçevede aşağıdaki hipotezler dikkate alınmıştır:

H_0 : Öğrencilerin harcama gruplarının ortalamaları arasında fark yoktur.

H_1 : Öğrencilerin en az bir harcama gruplarının ortalamaları arasında fark vardır.

Öğrencilerin harcama grupları arasındaki farklılık (ANOVA testi p değerleri) Ek Tablo 9'da gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde, enerji, ulaşım, eğitim, barınma, haberleşme-internet, sigara-alkol harcamalarının ortalamalarının en az bir yerleşke arasında %95 güvenle farklılık olduğu görülmektedir. Çünkü p değerleri 0,05'ten küçük olduğundan H_0 hipotezi reddedilmiştir.

Artvin Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin Artvin iline ekonomik katkısını incelemek için öğrencilerin aylık ortalama gelirleri, tüketim harcamaları ve tasarrufları Ek Tablo 10'da gösterilmiştir. Tablo incelendiğinde, Artvin

Çoruh Üniversitesi öğrencilerinin aylık ortalama gelirlerinin 678,394 TL, aylık ortalama tüketim harcamalarının 640,996 TL, aylık ortalama tasarruflarının ise 37,397 TL olduğu görülmektedir. Öğrencilerin aylık ortalama tüketim eğilimi %94,487 ve aylık ortalama tasarruf eğilimi %5,513'tür. Artvin Çoruh Üniversitesi'nin 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde aktif öğrenci sayısı (lisans ve önlisans) 6398'dir. Bu da ayda 4.101.092,408 TL harcama yapıldığını göstermektedir. 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde öğrenciler toplam dokuz ay süreyle Artvin'de ikamet etmişlerdir. Böylece öğrencilerin bir yılda yaptığı harcama 36.909.831,67 TL olarak hesaplanmıştır. Dolayısıyla, üniversitenin il ekonomisine önemli bir katkı sağladığı görülmektedir.

Sonuç

2016-2017 eğitim-öğretim döneminde Artvin Çoruh Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin (lisans ve önlisans) harcamalarının Artvin ekonomisine katkısını araştırmak amacıyla yapılan bu çalışmada 2200 öğrenciye 28 sorudan oluşan anket uygulanmış bunlardan 1438 tanesi değerlendirmeye alınmıştır. Uygulanan anket sonucunda elde edilen verilerden yola çıkılarak öğrencilerin üniversiteye yönelik düşüncelerine, maddi durumlarıyla ve Artvin iline yönelik yaşam maliyetleriyle ilgili algılarına ve harcama yapılarına ilişkin bulgulara ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin üniversiteye yönelik düşüncelerine bakıldığında, Artvin Çoruh Üniversitesi'nin tercih edilme nedeninin tercih hatası ve üniversiteye yerleştirme puanından kaynaklandığı görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin memleketi ya da memleketlerine yakın olması nedeniyle de üniversiteyi tercih ettikleri gözlenmektedir. Yurtdışı imkanları, sosyal imkanları, fiziki imkanları ve eğitim kalitesi nedeniyle üniversitenin tercih edilme oranı çok düşüktür. Bu sonuç, üniversitenin bu imkanlarına ve eğitim kalitesine ilişkin algının değiştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin Artvin Çoruh Üniversitesi hakkındaki genel kanaatlerine bakıldığında ise, öğrencilerin çoğunluğunun Artvin Çoruh Üniversitesi'ni arkadaşlarına tavsiye etmeyeceklerini beyan ettikleri görülmektedir. Eğer öğrencilerin yurtdışı imkanlarına, sosyal imkanlarına, fiziki imkanlarına ve eğitim kalitesine ilişkin algıları değiştirilirse üniversitenin tavsiye edilme oranında artış olacağı düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin maddi durumlarıyla ve Artvin iline yönelik yaşam maliyetleriyle ilgili algıları araştırmanın bir başka bulgusunu oluşturmaktadır. Öğrencilerin çoğunun orta gelirli olduğu ve yine öğrencilerin büyük bir kısmının Artvin'de okuma, barınma ve gıda maliyetlerini çok yüksek ya da yüksek bulduğu tespit edilmiştir.

Analiz sonucunda öğrencilerin aylık ortalama 640,996 TL harcama yaptıkları belirlenmiştir. Bu bulgudan hareketle Artvin Çoruh Üniversitesi bünyesinde 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde öğrenim gören 6398 öğrencinin il ekonomisine yılda 36.909.831,67 TL katkı sağladığı tespit

edilmiştir. Dolayısıyla, öğrencilerin yaptıkları harcamaların Artvin ekonomisi için göz ardı edilemeyecek büyüklükte olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin aylık ortalama harcamalarının yarısından fazlasını barınma ve gıda harcamaları oluşturmaktadır. Bu harcama gruplarını sırasıyla sigara-alkol, giyim, haberleşme-internet, ulaşım-yakıt, eğitim, eğlence, enerji, kişisel bakım ve sağlık harcamaları takip etmektedir.

KAYNAKLAR

- AKÇAKANAT, Tahsin - İlker Çarıkcı - Murat Ali Dulupçu (2010). "Üniversite Öğrencilerinin Buldukları İl Merkezine Ekonomik Katkıları ve Harcama Eğilimleri: Isparta 2003-2009 Yılları Örneği", *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (22): 165-178.
- ARSLAN, Hakan (2014). "Çankırı Karatekin Üniversitesinin Kente Ekonomik Katkısı ve Öğrenci Harcamalarının Farklı Değişkenler Açısından Analizi", *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (12): 114-127.
- ATİK, Hayriye (1999). "Üniversitelerin Yerel Ekonomiye Katkıları: Teori ve Erciyes Üniversitesi Üzerine Bir Uygulama", *Erciyes Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 15: 99-109.
- ÇALIŞKAN, Şadan (2010). "Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Kent Ekonomisine Katkısı (Uşak Üniversitesi Örneği)", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(31): 169-179.
- ÇALIŞKAN, Şadan - Fatih Demir (2013). "Celal Bayar Üniversitesi Köprübaşı Meslek Yüksek Okulu Öğrenci Harcamalarının Bileşimi ve İlçe Ekonomisindeki Yeri", *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(3): 357-371.
- ÇAYIN, Mücahit - Sevda Yapraklı (2014). "Üniversitelerin Yerel Gelir ve İstihdam Üzerindeki Etkileri: Batman Üniversitesi Üzerine Bir Uygulama", *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 15(2): 155-172.
- ÇAYIN, Mücahit - Hüseyin Özer (2015). "Üniversitelerin İl Ekonomisine Katkısı ve Öğrencilerin Tüketim Yapısı: Muş Alparslan Üniversitesi Örneği", *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 30(2): 131-147.
- DALĞAR, Hüseyin - Hakan Tunç - Murat Kaya (2009). "Bölgesel Kalkınmada Yükseköğretim Kurumlarının Rolü ve Bucak Örneği", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (1): 39-50.
- DEMİRELİ, Cemalettin - Ercan Taşkın (2013). "Üniversite Öğrencilerinin Buldukları Şehre Ekonomik Katkıları: Kütahya İl Merkezi Örneği", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (37): 321-328.
- DURA, Cihan (1995). "Üniversite Sanayi İşbirliği Üzerine Bir Deneme", *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 49(3-4): 101-117.

- ERKEKOĞLU, Hatice (2000). "Bölge Üniversitelerinin Yerel Ekonomiye Katkıları: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği", *Erciyes Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 16: 211-229.
- GÖRKEMLİ, Hayriye Nur (2009). "Selçuk Üniversitesi'nin Konya Kent Ekonomisine Etkileri", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22: 169-186.
- KAŞLI, Mehmet - Alpaslan Serel (2008). "Üniversite Öğrenci Harcamalarının Analizi ve Bölge Ekonomilerine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma", *Yönetim ve Ekonomi*, 15(2): 99-113.
- KORKMAZ, Özge (2015). "Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının İl Ekonomisine Katkısı: Bayburt Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Analiz", *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 29(2): 233-250.
- LEWIS, J. A. (1988). "Assessing the Effect of the Polytechnic, Wolverhampton on the Local Community", *Urban Studies*, 25: 53-61.
- SELÇUK, Gökalp (2012). "Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Analizi ve Erzurum Ekonomisine Katkısı", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(3): 317-330.
- SELÇUK, Gökalp N. - Selim Başar (2012). "Kafkas Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Kars İli Ekonomisine Katkısı", *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(4): 89-106.
- TATLI, Halim (2014). "Bingöl Üniversitesi Öğrencilerinin Bingöl Ekonomisine Katkısı", *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(7): 79-94.
- TÖSTEN, Rasim - İbrahim Çenberlitaş - Kadir Gökoğlan (2013). "Dicle Üniversitesi Öğrencilerinin Harcama Analizi ve Diyarbakır Ekonomisine Katkısı", *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (10): 90-114.
- TUĞCU, Can Tansel (2004). "Üniversitelerin Yerel Ekonomik Faaliyet Hacmine Katkıları: Nevşehir Örneği", 2. *Kayseri Ekonomi Sempozyumu*, Kayseri, 27 Ağustos 2004, www.geocities.ws/ceteris_tr2/t_tugcu.doc (14.07.2017).
- YILDIZ, Emel - Duygu Talih (2011). "Üniversitelerin Kalkınmadaki Rolü: Babaeski Meslek Yüksekokulu Örneği", *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 6(2): 269-287.

Ekler

Ek Tablo 1: Öğrenci Harcamalarının Yerel Ekonomiye Katkısını İnceleyen Çalışmalar*

Araştırmacı(lar)	Araştırma Konusu	Öğrenci Başına Ortalama Harcama Aylık/Yıllık (TL)
Kaşlı vd. (2008)	Balıkesir Üniversitesi Gönen Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin harcamalarının Gönen ekonomisine katkısı (2006-2007 eğitim-öğretim dönemi)	518,86 TL / 3622950 TL (8 ay)
Dalğar vd. (2009)	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'ne bağlı Bucak ilçesindeki yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerin harcamalarının Bucak ekonomisine katkısı (2008- 2009 eğitim-öğretim dönemi)	468,05 TL / 14678048 TL (8 ay)
Çalışkan (2010)	Uşak Üniversitesi'nde öğrenim gören lisans ve önlisans öğrencilerinin harcamalarının kent ekonomisine katkısı (2008-2009 eğitim-öğretim dönemi)	560 TL civarında / 50000000 TL'den fazla (12 ay)
Akçakanat vd. (2010)	Süleyman Demirel Üniversitesi il merkezinde öğrenim gören lisans ve önlisans öğrencilerinin harcamalarının Isparta ekonomisine katkısı (2003, 2005, 2007, 2009)	249,21 TL (2003) / 30.700 milyon TL (8 ay) 337,63 TL (2005) / 52.282 milyon TL (8 ay) 493,67 TL (2007) / 77.877 milyon TL (8 ay) 474,92 TL (2009) / 81.591 milyon TL (8 ay)
Yıldız vd. (2011)	Kırklareli Üniversitesi Babaeski Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin harcamalarının ilçe ekonomisine katkısı (2009-2010 eğitim-öğretim dönemi)	320 Birinci Öğretim Öğrencisi 456,55TL 168 İkinci Öğretim Öğrencisi 468,14TL / 2247460 TL (10 ay)
Selçuk (2012)	Atatürk Üniversitesi Merkez Yerleşkesi'nde öğrenim gören lisans ve lisansüstü öğrencilerinin harcamalarının Erzurum ekonomisine katkısı (2011-2012 eğitim-öğretim dönemi)	744,66 TL / 186319889 TL (8 ay)
Selçuk vd.	Kafkas Üniversitesi Merkez Yerleşkesi'nde öğrenim gören lisans ve lisan-	549,63 TL /

* Yapılan çalışmaların birçoğunda öğrencilerin aylık ortalama harcamalarının büyük bir kısmını barınma ve gıdaya ayırdıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Artvin Ekonomisine Katkısı

(2012)	süstitü öğrencilerinin harcamalarının Kars ekonomisine katkısı (2011-2012 eğitim-öğretim dönemi)	54963000 TL (8 ay)
Demireli vd. (2013)	Dumlupınar Üniversitesi lisans ve önlisans öğrencilerinin harcamalarının Kütahya iline ekonomik katkısı (2012-2013 eğitim-öğretim dönemi)	495,13 TL / hesaplanmamış
Çalışkan vd. (2013)	Celal Bayar Üniversitesi Köprübaşı Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin harcamalarının ilçe ekonomisine katkısı (2012-2013 eğitim-öğretim dönemi)	574 TL / hesaplanmamış
Tösten vd. (2013)	Dicle Üniversitesi lisans ve önlisans öğrencilerinin harcamalarının Diyarbakır ekonomisine katkısı (2012-2013 eğitim-öğretim dönemi)	600 TL / hesaplanmamış
Arslan (2014)	Çankırı Karatekin Üniversitesi il merkezinde öğrenim gören lisans ve önlisans öğrencilerinin harcamalarının kente ekonomik katkısı (2012-2013 eğitim öğretim dönemi)	Öğrenimi öncesi Çankırı'da yaşayan öğrenciler ve dışarıdan gelen öğrenciler- 565,04 TL Öğrenimi öncesi Çankırı'da yaşayan öğrenciler- 451,32 TL Çankırı'ya dışarıdan gelen öğrenciler- 577,27 TL /Çankırı'ya dışarıdan gelen öğrenciler- 35439759 TL (8 ay)
Tatlı (2014)	Bingöl Üniversitesi önlisans ve lisans öğrencilerinin harcamalarının kente ekonomik katkısı (2013-2014 eğitim-öğretim dönemi)	436,40 TL / 29860233,60 TL (8 ay)
Korkmaz (2015)	Bayburt Üniversitesi İİBF öğrencilerinin harcamalarının il ekonomisine katkısı (2012-2013 eğitim-öğretim dönemi)	432,66 TL / 16582992,48 TL (8 ay)

Ek Tablo 2: Artvin Çoruh Üniversitesi'nin Ana Yerleşkelerine ve Ana Yerleşkeleri Dışındaki Birimlerine Göre Lisans ve Önlisans Öğrenci Sayıları

Ana Yerleşkeler/Ana Yerleşkeler Dışındaki Birimler	Fakülte/MYO/YO	Öğrenci Sayısı
Seyitler Yerleşkesi	Orman Fakültesi	99
	Fen Edebiyat Fakültesi (Sosyoloji bölümü hariç)	586
	Mühendislik Fakültesi	22
Şehir Yerleşkesi	Eğitim Fakültesi	868
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	133
	Artvin MYO	1195
	Sağlık Hizmetleri MYO	597
	Sağlık Yüksekokulu*	358
Hopa Yerleşkesi	Hopa İİBF	588
	İlahiyat Fakültesi	272
	Hopa MYO	626
	Fen Edebiyat Fakültesi (Sosyoloji bölümü)	207
Arhavi	Arhavi MYO	339
Borçka	Borçka Acarlar MYO	378
Yusufeli	Yusufeli MYO	92
Şavşat	Şavşat MYO	38
TOPLAM		6398

* Sağlık Yüksekokulu, 2003-2004 eğitim-öğretim yılında 32 Hemşirelik Bölümü ve 30 Sağlık Memurluğu Bölümü öğrencisiyle eğitim-öğretimine başlamıştır. Sağlık Memurluğu Bölümü 25 Nisan 2007 tarihli 5634 sayılı yasa ile hemşirelik eğitimine eşdeğer görülerek adı Hemşirelik Bölümü olarak değiştirilmiştir. 2009 yılında Beslenme ve Diyetetik Bölümü, 2010 yılında Çocuk Gelişimi Bölümü, 2015 yılında İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü açılarak dört farklı alanda öğrenci yetiştirilmesine yönelik faaliyetler başlamıştır. 2015/8052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Sağlık Yüksekokulu kapatılarak Sağlık Bilimleri Fakültesi kurulmuştur. Yukarıdaki tabloda bulunan Sağlık Yüksekokulu'na ilişkin öğrenci sayısı Bakanlar Kurulu kararından önceki öğrencileri kapsamaktadır. Sağlık Yüksekokulu öğrencileri Şehir Yerleşkesi'nde bulunan Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenimlerine devam ettiklerinden bu çalışmada yüksekokul ve fakülte öğrencileri arasında herhangi bir ayrıma gidilmemiş, yüksekokuldaki öğrenciler fakülte içerisinde değerlendirmeye alınmıştır.

Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Artvin Ekonomisine Katkısı

Ek Tablo 3: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Fakülte/Meslek Yüksekokulu ile Ana Yerleşkeler ve Ana Yerleşkeler Dışındaki Birimlere Göre Dağılımı

Ana Yerleşkeler/Ana Yerleşkeler Dışındaki Birimler									
		Şehir	Seyitler	Hopa	Borçka	Arhavi	Yusufeli	Şavşat	Toplam
Fakülte/Meslek Yüksekokulu	Hopa İİBF	0	0	230	0	0	0	0	230
	Toplam İçindeki %	0,0%	0,0%	16,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	16,0%
	Fen Edebiyat F.	0	98	98	0	0	0	0	196
	Toplam İçindeki %	0,0%	6,8%	6,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	13,6%
	Orman F.	0	26	0	0	0	0	0	26
	Toplam İçindeki %	0,0%	1,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,8%
	Eğitim F.	210	0	0	0	0	0	0	210
	Toplam İçindeki %	14,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	14,6%
	Sağlık Bil. F.	21	0	0	0	0	0	0	21
	Toplam İçindeki %	1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,5%
	İlahiyat F.	0	0	84	0	0	0	0	84
	Toplam İçindeki %	0,0%	0,0%	5,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,8%
Hopa MYO	0	0	135	0	0	0	0	135	
Toplam İçindeki %	0,0%	0,0%	9,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,4%	
Artvin MYO	81	0	0	0	0	0	0	81	
Toplam İçindeki %	5,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,6%	
Borçka MYO	0	0	0	130	0	0	0	130	
Toplam İçindeki %	0,0%	0,0%	0,0%	9,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,0%	
Arhavi MYO	0	0	0	0	65	0	0	65	
Toplam İçindeki %	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	4,5%	0,0%	0,0%	4,5%	
Yusufeli MYO	0	0	0	0	0	19	0	19	
Toplam İçindeki %	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	0,0%	1,3%	
Şavşat MYO	0	0	0	0	0	0	20	20	
Toplam İçindeki %	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,4%	1,4%	

Sağlık Hiz. MYO	221	0	0	0	0	0	0	0	221
Toplam içindeki %	15,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,4%
Toplam	533	124	547	130	65	19	20	1438	
	37,1%	8,6%	38,0%	9,0%	4,5%	1,3%	1,4%	100,0%	

Ek Tablo 4: Ana Yerleşkeler ve Ana Yerleşkeler Dışındaki Birimlere Göre Öğrencilerin Barınma Yerlerinin Dağılımı

			Barınma Yerleri								Toplam
			Kiralık ev	Devlet Yurdu	Özel Yurt	Pansi-yon	Misafirhane	Aile evi	Akraba evi	Diğer	
Ana Yerleşkeler/Ana Yerleşkeler Dışındaki Birimler	Şehir	Frekans	104	274	87	2	10	39	8	9	533
		Yerleşke içindeki %	19,5%	51,4%	16,3%	0,4%	1,9%	7,3%	1,5%	1,7%	100,0%
	Seyitler	Frekans	26	77	7	1	3	9	0	1	124
		Yerleşke içindeki %	21,0%	62,1%	5,6%	0,8%	2,4%	7,3%	0,0%	0,8%	100,0%
	Hopa	Frekans	104	281	73	1	26	39	7	13	544
		Yerleşke içindeki %	19,1%	51,7%	13,4%	0,2%	4,8%	7,2%	1,3%	2,4%	100,0%
	Borçka	Frekans	10	98	1	0	0	19	1	1	130
		Yerleşke içindeki %	7,7%	75,4%	0,8%	0,0%	0,0%	14,6%	0,8%	0,8%	100,0%
	Arhavi	Frekans	29	8	12	1	0	13	1	1	65
		Yerleşke içindeki %	44,6%	12,3%	18,5%	1,5%	0,0%	20,0%	1,5%	1,5%	100,0%
	Yusufeli	Frekans	17	0	0	0	0	2	0	0	19
		Yerleşke içindeki %	89,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	10,5%	0,0%	0,0%	100,0%
	Şavşat	Frekans	6	3	0	0	11	0	0	0	20
		Yerleşke içindeki %	30,0%	15,0%	0,0%	0,0%	55,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	Toplam	Frekans	296	741	180	5	50	121	17	25	1435
		Toplam içindeki %	20,6%	51,6%	12,5%	0,3%	3,5%	8,4%	1,2%	1,7%	100,0%

Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Artvin Ekonomisine Katkısı

Ek Tablo 5: Öğrencilerin Artvin Çoruh Üniversitesi'ne Yönelik Düşünceleri

		Frekans	Yüzde
Artvin Çoruh Üniversitesini tercih etme nedeniniz nedir?	Memleketim	190	13,2
	Memleketime yakın	173	12,0
	Puanı	375	26,1
	Tavsiye	55	3,8
	Tercih hatası	427	29,7
	Eğitim kalitesi	8	,6
	Doğal güzellik	90	6,3
	Fiziki imkanları	4	,3
	Sosyal imkanları	2	,1
	Yurtdışı imkanları	2	,1
	Diğer	88	6,1
	Toplam	1414	98,3
	Artvin Çoruh Üniversitesini arkadaşlarınıza tavsiye eder misiniz?	Kesinlikle tavsiye etmem	366
Tavsiye etmem		236	16,4
Kararsızım		447	31,1
Tavsiye ederim		327	22,7
Kesinlikle tavsiye ederim		51	3,5
Toplam		1427	99,2

Ek Tablo 6: Öğrencilerin Maddi Durumlarıyla ve Artvin İline Yönelik Yaşam Maliyetleriyle İlgili Algıları

		Frekans	Yüzde
Maddi durumunuzun nasıl olduğunu düşünüyorsunuz?	Çok kötü	54	3,8
	Kötü	126	8,8
	Orta	950	66,1
	İyi	271	18,8
	Çok iyi	26	1,8
	Toplam	1427	99,2
Artvin'de okuma masraflarının nasıl olduğunu düşünüyorsunuz?	Çok Düşük	32	2,2
	Düşük	51	3,5
	Normal	332	23,1
	Yüksek	533	37,1
	Çok Yüksek	476	33,1
	Toplam	1424	99,0
Artvin'de barınma masraflarının nasıl olduğunu düşünüyorsunuz?	Çok Düşük	37	2,6
	Düşük	35	2,4
	Normal	280	19,5
	Yüksek	529	36,8
	Çok Yüksek	547	38,0
	Toplam	1428	99,3
Artvin'de gıda masraflarının nasıl olduğunu düşünüyorsunuz?	Çok Düşük	26	1,8
	Düşük	21	1,5
	Normal	275	19,1
	Yüksek	547	38,0
	Çok Yüksek	556	38,7
	Toplam	1425	99,1

Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Artvin Ekonomisine Katkısı

Ek Tablo 7: Harcama Gruplarının Dağılımı

Harcama Grupları	Ortalama (TL)	Maksimum (TL)	Güven Aralığı (TL)	Toplam Harcama İçindeki Pay (%)
Eğlence	22,901	338,890	21,108-24,695	3,57
Enerji	19,138	500,00	16,142-22,133	2,99
Ulaşım-Yakıt	24,336	555,56	22,141-26,530	3,80
Eğitim	24,049	416,67	22,372-25,725	3,75
Giyim	43,020	444,44	40,744-45,297	6,71
Kişisel Bakım	16,119	111,11	15,160-17,078	2,51
Sağlık	7,612	555,56	6,561-8,663	1,19
Barınma	213,314	800,00	205,590-219,826	33,28
Gıda	185,637	1500,00	178,082-193,192	28,96
Haberleşme-İnternet	37,708	400,00	35,885-39,530	5,88
Sigara-Alkol	47,163	1090,00	41,344-52,983	7,36

Ek Tablo 8: Ana Yerleşkeler ve Ana Yerleşkeler Dışındaki Birimlere Göre Öğrencilerin Harcama Gruplarının Dağılımı

Harcama Grupları	Şehir (TL)	Seyitler (TL)	Hopa (TL)	Borçka (TL)	Arhavi (TL)	Yusufeli (TL)	Şavşat (TL)
Eğlence	25,4457	20,9458	22,2406	18,9868	21,547	23,9708	14,1389
Enerji	16,4689	17,0376	17,8789	8,9718	61,9026	83,7105	3,4444
Ulaşım-Yakıt	35,0261	50,3199	10,7543	13,1132	26,3556	21,6374	18,7222
Eğitim	22,5215	20,0932	27,7688	16,4799	10,5624	20,6959	83,725
Giyim	42,1274	40,0806	44,0808	48,5855	38,6581	50,0585	27,3611
Kişisel Bakım	16,5405	16,2442	15,7926	16,3248	15,7573	15	13,9583
Sağlık	8,7321	7,4014	7,2226	5,6739	7,9316	4,269	4,4444
Barınma	224,3799	220,0403	205,3519	179,1538	264,3077	220,4211	144
Gıda	184,1116	162,0766	194,9232	181,1231	190,1538	189,8947	129
Haberleşme-İnternet	33,8011	36,2661	38,4817	44,7231	54,4769	44	23,5
Sigara-Alkol	36,1689	46,2016	45,4548	68,9615	80,1538	144,2105	51,75

Ek Tablo 9: Ana Yerleşkeler ve Ana Yerleşkeler Dışındaki Birimlere Göre Öğrencilerin Harcama Grupları Arasındaki Farklılık (ANOVA testi p değerleri)

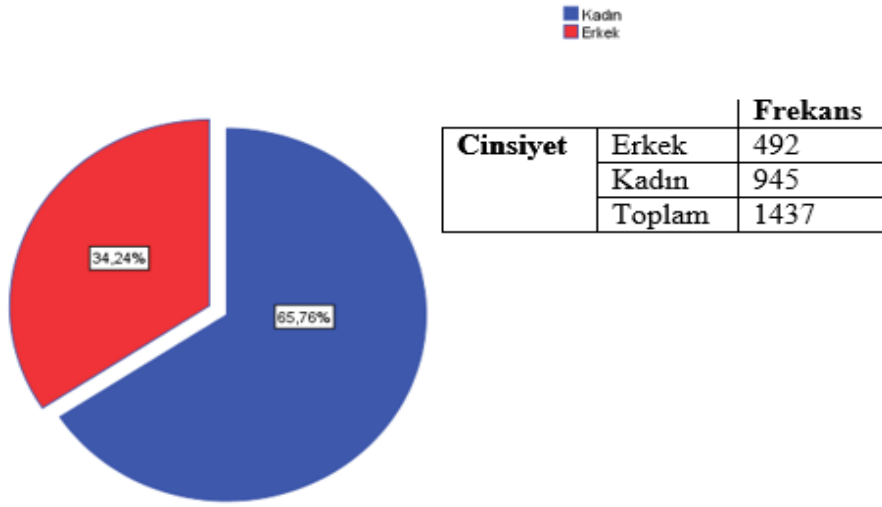
Harcama Grupları	p değeri
Eğlence	0,368
Kişisel Bakım	0,991
Giyim	0,338
Sağlık	0,673
Enerji	0
Ulaşım-Yakıt	0
Eğitim	0
Barınma	0
Gıda	0,191
Haberleşme-İnternet	0
Sigara-Alkol	0

Ek Tablo 10: Öğrencilerin Aylık Ortalama Gelirleri, Tüketim Harcamaları ve Tasarrufları

	Ortalama	Minimum	Maksimum
Gelir (TL)	678,394	100	5000
Tüketim Harcaması (TL)	640,996	0	3395,56
Tasarruf (TL)	37,397	-399,44	3846,67
Ortalama Tüketim Eğilimi (%)	94,487		
Ortalama Tasarruf Eğilimi (%)	5,513		

Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Artvin Ekonomisine Katkısı

Ek Grafik 1: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Ek Grafik 2: Öğrencilerin Barınma Yerlerine Göre Dağılımı

